

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Historico-Juridicus De Præcedentia Controversa
Monachos Benedictinos Inter Et Canon. Regulares S.
Avgvstini**

Stolte, Benedict

Erfordia, 1730

VD18 1179271X

§. VI. Specialiter de Præcedentia in Disputationibus,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64547)

cedere Abbati *Hamonienſi*, ejuſque Mo-
nachis noſtri Ordinis in *Præpoſitura B.
M. V. Valencenæ*, ubi in publicis con-
ventibus tanquam in Principe totius Ur-
bis Eccleſiâ Hymnus Ambroſianus con-
cinitur.“ MABILLON *in repl. fol. 55.* Sic
in aliis fortè locis aliæ poſſunt ſubefſe
cauſæ, quare alicui Monasterio *Canonico-
rum Regularium* præ aliquo BENEDICTI-
NORVM debeatur præcedentia, unde non
fit conſequentia generalis.

Quamvis autem (dicit iterum MABIL-
LON *l. c.*) in quibusdam ſententiis pro-
nuntiatis Judices reſpexiſſent ad ſenten-
tiam à PIO IV. datam, dici tamen nequit,
eam unicum fundamentum, cauſamquè
ſimilium ſententiarum fuiſſe, cùm in ipſâ
Italiâ & Romæ nemo dicat, illam cui-
quam favere, quàm Congregationi Late-
ranenſi.

§. VI.

Specialiter de præcedentia in Diſpu-
tationibus.

127. Ne quid deſit huic opellæ, & ſcru-
pulus quiſpiam maneat inextricatus, ſpe-

cialiter moveo hanc quæstionem de præcedentia in congressibus literariis, quæ huic meo labori occasionem dedit; quamvis enim ex dictis, hæc quæstio suô videretur donata responsô, poterit tamen quis cum PELLIZARIO contradicere, & in istis congressibus præcedentiam aliunde petere; quare

DICO: BENEDICTINI de Jure in Disputationibus præcedunt *Canonicos Regulares* Ord. s. AVGVSTINI.

Probatur. In Disputationibus de Jure præcedunt illi, qui sunt antiquiores, sed BENEDICTINI sunt antiquiores *Canonicis Regularibus* Ord. s. AVGVST. uti probatum c. 1. ergo BENEDICTINI de Jure præcedunt *Canonicos Regulares* Ordinis s. AVGVSTINI. Maj. patet ex illo naturali, Canonico, & legali axioma: *qui prior est tempore, potior est Jure.* Ex quô efficacissimum hujus præcedentiæ desumitur argumentum, docente BORDONO *Theatr. præced. n. 420.*

Si Resp. cum PELLIZARIO in *man. reg. Tract. 8. c. 6. n. 204.* qui sunt antiquiores quoad suam originem N. quoad interveniendum congressibus literariis C. Vult

PEL-

PELLIZARIUS S. J. illos Religiosos aliis præferendos in congressibus literariis, qui prius habuerunt scholas, & prius cœperunt intervenire in Disputationibus.

128. Sed CONTRA est Imò. Causa intrinseca & per se respicienda est, non quæ est extrinseca, & per accidens, seu accidentalis, *l. qui habent, 3. ff. de tutelis.* CLEM. II. *de sepult. in fine casus.* & in materia præcedentiæ, TAMBV. *tom. 1. disp. 25. q. 1. n. 90.* addo, quòd intrinseca præfertur extrinsecæ; sed prioritas institutionis & confirmationis est causa intrinseca, cùm nulla Religio subsistat sine suâ institutione & approbatione Sedis Apostolicæ, uti nemo dubitat. Erectio autem scholæ in Religionibus est causa extrinseca, & per accidens, cùm Religiones sine scholis existere possint, & alias extiterint, ergo præcedentia non ab erectione scholarum, sed ab approbatione Religionum est accipienda. BORD. *l. c. n. 429.*

129. 2dò. Quia unaquæque Religio non habet Scholam, saltem celebrem, ergo à schola non est mensuranda præcedentia, sed ab aliquo alio titulo, qui sit communis Religionibus, secundum prius & posterius,

rius, ut inde deduci possit præcedentia, consistens in dispositione inæqualitatis prioris & posterioris, & directè excludit simultatem, *l. quidam, ff. de pecul. legat.*

Insuper Scholæ Religionum aliæ sunt publicæ in Universitatibus extra Claustra, & non tantum intra, ut *Magistri Sentent. D. THOMÆ & SCOTI*, aliæ quasi privatæ, & intra Claustra, ex qua Diversitate non potest sumi certa regula Juris præcedendi. *BORD. Decis. miscell. de præced. Canon. Lateran. n. 16. qui n. 17. sic pergit.* „ P A-
 „ TRES S. J. ex instituto publicas habent
 „ ferè ubique scholas, qui tot scientiis &
 „ doctrinis universum orbem continuè
 „ cum novis speculationibus & distinctio-
 „ nibus verè illustrant, ut in eorum libris,
 „ qui quasi innumerabiles sunt, videre li-
 „ cet, & tamen sine altercatione aliquâ,
 „ nec tacitâ conquestione quærunt in Di-
 „ sputationibus locum digniorem, Nec pri-
 „ mos accubitus, contenti sorte suâ, coete-
 „ ris Regularibus, se antiquioribus ultrò
 „ cedunt locum; argumentum irrefraga-
 „ bile, quod titulus scholæ in Disputatio-
 „ nibus non tribuit locum, aliter olim pro-
 „ curâssent hunc honorem, si illis de Jure
 de-

„debitus esset.“ Ita ille. Quem autem & aliàs secundum antiquitatem sui instituti inter *Mendicantes* Ordinem habeant PP. S. J. docet idem BORDONVS *Theatr. præced. n. 408.* Uti & novissimè observatum est in CONC. ROMANO celebrato anno 1725. sub SSmo Domino nostro BENEDICTO XIII. ubi *Theologi S. J. Theologis Ord. Præd. Ord. S. Francisci; Ord. Eremit. s. AVGVSTINI. Ord. Carmelit. &c.* concessêre præcedentiam.

130. 3tò. Quia PIVS IV. in BVLLA in favorem Lateranensium emanatâ, titulô antiquitatis existimatæ, illis adjudicans præcedentiam, dicit: *in processionibus, & omnibus aliis actibus publicis & privatis.* Ubi ponderandæ sunt illæ tres particulæ: & *omnibus aliis.* nam copulativa ET. refert alia diversa â præcedentibus, *l. habet tamen adjectio, ff. de leg. 3. gl. V. & rectoribus. extrav. Joan. 22. ad conditorem, de verbor. signif. ea universalis, omnibus, omnem actum capacem præcedentiæ includit, ad tradita per Doctores in l. JULIANVS 66. ff. deleg. 3. c. Romanorum 1. dist. 19.* Et tantæ est efficacix, ut tantum operetur, quantum si singuli actus in individuo, & in terminis

minis suis numerati fuissent, *gl. in l. omnes*
§. de præscript. 30. ann. BURSATIVS vol. 4.
cons. 364. n. 14. M. Ant. l. 1. resol. 81. n. 12.
 Unde in *l. non distinguimus 37. §. cum in plu-*
res, ff. de recept. arbitr. Ea dictio vocatur
 collectiva, virtute colligens omnes actus,
 ac si eosdem nominatim expressisset.

Dum ergo dicitur: *in omnibus actibus,*
 id est, ac si etiam dixisset: etiam in *Dispu-*
rationibus. Adde, quòd processiones
 omnes dicuntur solemnes, vel saltem pu-
 blicæ, & nunquam privatæ, ergo præter
 processiones & alios actus ad eas spectan-
 tes in istâ *BVLLA* comprehenduntur alii
 quoque actus ab illis diversi (dictio enim;
aliis) denotat actus diversos ab expressis
 antecedenter. *ROTA part. 1. decis. 254.*
GONZAL. ad reg. 8. Cancell. gl. 49. n. 2.
GIVRBA cons. 99. n. 30. SOCIN. JUN. vol. 2.
consil. 300. col. 3. CORNEVS l. 1. consil. 5. n. 3.)
 consequenter etiam actus disputationis,
 non enim est major ratio de aliis diversis
 à processionibus, quàm de actibus dispu-
 tationis, qui sunt capaces præcedentiæ,
 & publici; ergo ab antiquitate Ordinis in
 congressibus literariis desumendus est or-
 do præcedentiæ.

131. Sed & hęc datō, scilicet præcedentiam in Disputationibus desumendam esse ab antiquitate & titulo scholæ; equidem exinde BENEDICTINIS deberi præcedentiam, evinco hęc modō: Ante sæculum undecimum, consequenter ante ortum *Canonicorum Regularium*, imò jam ab anno 792. BENEDICTINI habuère scholas, tam publicas, quàm privatas; nam uti PANCIOLOVS de *claris legum interpretibus* l. 4. de *Academiis Europæ* refert Cap. 5. apud BORD. *Theat. præced. n. 431.* “*Parisiense studium à CAROLO M. suadente ALCVINO ejus Præceptore, & BEDÆ Discipulo Canonicis Regularibus (non s. AVGVSTINI, sed s. BENEDICTI, verè enim fuère BENEDICTINI) institutum fuisse anno 792. ubi primò duo alii Monachi ex Hiberniâ, eruditi in sacris & profanis literis docuerunt, unus nomine CLEMENS ibidem, alter JOANNES Scotus Papiæ in Cœnobio s. AVGVSTINI juvenes instruxit, & ROMÆ tum temporis ALCVINVS docebat.* Ergo necesse est, quod tunc temporis daretur congressus literarius, aliter inutiles & infructuosæ fuissent illæ scholæ, si hoc exercitio caruis-

„ruissent, sine quô scholæ conservari ne-
 „queunt. Vigebant ergo & tunc Dispu-
 „tationes & Congressus literarii, imò na-
 „ti sunt cum Ecclesiæ: lege acta Apосто-
 „lorum, ubi invenies *cap. 6. quosdam de sy-*
 „*nagogâ disputasse cum STEPHANO, & non*
 „*potuisse resistere sapientiæ illius.* De Apo-
 „stolo *ibid.* multis in locis dicitur, dispu-
 „tasse acriter cum Judæis & aliis, qui cum
 „eo altercabantur. Ita BORD. *l. c.* qui n.
 „428. sic habet.

132. MONACHI S. BENEDICTI mul-
 „to tempore ante *Mendicantium Ordines,*
 „& in multis Conciliis locum habuerunt
 „in disputationibus fidei, ut patet legenti-
 „bus singularum Synodorum acta; ideò
 „meritò illis debetur præcedentia in his,
 „non solum illò generali titulò institutio-
 „nis Ordinis, verum etiam ex titulo la-
 „boris intellectivi in Conciliis generali-
 „bus, & aliis Congregationibus, quibus
 „interfuerunt, suam doctrinam commu-
 „nicantes fidelibus, & contra hæreticos
 „defendentes fidem Catholicam & SS.
 „Patrum. Adde, quòd illis non desit pro-
 „pria schola, cujus Princeps fuit GRA-
 „TIANVS, gente *Etruscus,* patriâ *Clusinus,*
 qui

qui Theologiam BONONIÆ docuit in
 Cœnobio s. FELICIS anno 1151. & De-
 cretum Juris Canonici in unum volumen
 exaravit. Fuit ergo Theologus & Ca-
 nonista celeberrimus Ord. s. BENE-
 DICTI, merentur ergo ejus alumni, & ejus-
 dem Ordinis Professores honorabilio-
 rem locum in Disputationibus infra
 Canonicos Lateranenses (*quibus solis ob-*
BVLLAM PII IV. præcedentiam super BE-
NEDICTINOS concedit BORDONVS)
 nec urget, quod ajunt aliqui, non inve-
 niri ejus scripta Theologica, nec proinde
 habere scholam & sectatores; nam suf-
 ficit, quod docuerit, & Jus hoc præce-
 dendi sibi, suisquè acquisierit. Præter-
 quàm, quod nemo negare potest ejus
 scholam in sacris Canonibus ex Decreto,
 per ipsum tanquam Authorem Compi-
 latorum denominato GRATIANI, ergo
 saltem ex hoc capite remanet ejus schola
 in viridi observantiâ. Huc usque BOR-
 DONVS *l. c.*

133. Ante CAROLI M. tempora nul-
 læ erant Academiæ, quales modò, sed in
 BENE-DICTINORVM Monasteriis suas
 habebant sedes, omnis Musarum tam man-

O

sue-

fuetiorum, quàm, severiorum chorus, uti clarissimi METZGERI testantur in historiâ *Salisburgensi*. Fuit tempus (ait MATTH. STEPHANI tom. 1. *discuss. Academ. disc. 4.*) cum ferè, quidquid in orbe terrarum eruditionis esset, & reconditæ sapientiæ, id omne Monasteriorum claustris contineretur. Testatur idipsum de BENEDICTINIS HYACINTHVS de GRAVESON *histor. Eccles. tom. IX. p. 136. & 137.*

GONSALVUS ILLESCAS l. 4. *Hist. pont.* sic loquitur: “tum temporis omnia
 „cœnobia fuisse Gymnasia, & omnia
 „Gymnasia Cœnobia; nec enim ullum
 „tunc publicum in GERMANIA, GALLIA,
 „& ANGLIA erat, ut modò Universita-
 „tum aut Academiæ studium, præter Ro-
 „manum, Parisiense, Papiense, nostris (BENE-
 „DICTINIS) demùm Authoribus fundata.
 „Sic & FLORENTINA Universitas
 „nostro CLEMENTI VI. & ERFORDIA-
 „NA SAN-GALLENSIBVS, unde trans-
 „lata fuit, in acceptis referuntur; DVA-
 „CENSE Gymnasium perquàm magnifi-
 „cum extruxit ARNOLDVS Abbas Mar-
 „chianensis; Magdeburgenses scholas erexit
 „S. ADALBERTVS, & Oxinensem Acade-
 miam

„miam in ANGLIA NEOTVS, qui Mu-
 „fas, quas DANORVM crudelitas penè
 „extinxerat, in ANGLIA restauravit.” uti
 refert P. EGGER. *Id. Ord. l. 1. fol. 192.*

R. P. JOANNES DOMINICVS MV-
 SANTIVS S. J. in *Face Chronologicâ tabu-
 lâ 4.* sic scribit: “Sæculo 700. & 800.”
 BEDA VENERABILIS, ejusquè Discipu-
 lus ALCVINVS Grammatica scribunt.”
 RHABANVS, MAVRVS, HILDVINVS
 Abbas, Oratores, Poëtæ. BEDA Philo-
 sophiæ 4. libros scripsit. ALCVINVS
 FLACCVS, & JOANNES Scotus, BEDÆ
 Discipuli, Philosophiam in Academia Pa-
 risiensi professi sunt, & in omnem ferè
 EVROPAM propagata est. Quod specia-
 liùs ALCVINVM concernit, est, quod
 ipsum Parisiensis Academia in GALLIA,
 Patavina, Papiensis, Bononiensis, in ITALIA,
 Eboracensis, & Cantabrigiensis in ANGLIA
 sui Authorem venerantur.” Verè à BE-
 NEDICTINIS publicas olim scholas pri-
 mitùs erectas fuisse, novissimè testatur AN-
 TONIVS GVILIELMVS ERTELIVS Jur.
Licent. in Atlante Bavarico part. 2. p. 310.

134. R. P. RIBADENEIRA S. J. scri-
 ptor celeberrimus in *vitâ S. IGNATII l.*

3. c. 23. sic habet. "DIVUS BENEDICTVS
 „Monachorum in Occidente Parens pue-
 „ros in cœnobiis educabat, informabat-
 „què ad pietatem (in eum ferè modum,
 „quò SOCIETAS NOSTRA quibusdam
 „in Collegiis separatim nunc facit) sic
 „PLACIDVM & MAVRVM, puerulos à
 „BENEDICTO receptos legimus, & in
 „omni genere virtutum excultos, atque
 „perfectos. Quæ consuetudo diu postea
 „tenuit: nam D. GREGORIUS Anglos
 „pueros magnâ diligentiam conquiri Jube-
 „bat, & in sui Ordinis Cœnobiis ali, atque
 „educari. Et D. THOMAS AQUINAS
 „longo post tempore in CASSINENSI
 „Monasterio à puero institutus est. Ne-
 „que verò pueros fingeant MONACHI
 „S. BENEDICTI ad omnem tantummo-
 „dò Virtutis laudem, sed etiam Disciplinis,
 „& in omni scientiarum genere instrue-
 „bant. Nam & in GERMANIA, & in GAL-
 „LIA, & in ANGLIA magnâ cum laude do-
 „cuerunt, Authore & Principe hujus in-
 „stituti, VENERABILI BEDA, qui ante annos
 „800. in ANGLIA docuit, & scholæ præ-
 „fuit, in cujus locum postea successit AL-
 „BINVS CAROLI M. Præceptor, & in
 locum

locum ALBINI, RHABANVS Abbas Ful-
 densis, qui postea etiam Archiepiscopus
 fuit Moguntinus, & MONACHI S. BENE-
 DICTI Collegia (quemadmodum nos
 nunc habemus) habuerunt, in quibus
 docebant, sc. quæ nos docemus, ut vi-
 dere est apud JOANNEM TRITHE-
 MIVM Monachum, & Abbatem ejusdem
 Ordinis, qui rem totam diligentissimè
 persequitur. Atque eâ re tantopere flo-
 ruit Ordo S. BENEDICTI, & Sanctissimis
 Doctissimisque viris abundavit, quorum
 doctrina universam Ecclesiam illustravit
 hætenus Ribadeneira.

135. JOANNES MARIANA apud BV-
 CELINVM *annal. BENEDICT. p. 2.* sic lo-
 quitur: "Antiqua BENEDICTINORVM
 præsertim Monasteria scholæ publicæ
 erant, ad Juventutem erudiendam à vi-
 ris sanctissimis constitutæ, unde haud
 levis publica utilitas extitit: ipsi ma-
 gnis divitiis atque ingentibus creverunt,
 omnibus certatim piorum conatus ju-
 vantibus re, operâ, consilio. Ex iis
 Monasteriis, velut ex arce sapientiæ, in-
 numeri viri prodiêrunt, utriusque philo-
 sophiæ cognitione præstantes, divinæ

„atque humanæ, ut editi eo tempore, ab
 „eâque natione hominum libri multi &
 „excellentes, in suo quivis genere miran-
 „di argumento sunt.” Idem habetur apud
 AVBERTVM MIRÆVM *l. 2. c. 1. orig. monast.*

HÆFFTENVVS *l. 9. disq. monast. tr. 2. disq. 4.* “Noſtri (inquit) omnis generis li-
 „bros, tum ſacros, tum profanos, quin
 „iſſa Biblia ab interitu vindicârunt; in
 „unâ Bibliothecâ, ſanctiſſimô PATRE
 „NOSTRO vix mortuô, reperta ſunt
 „6700. volumina Manuſcripta à MONA-
 „CHIS. FULDÆ ſub Abbate primo fue-
 „runt 400. Monachi, omnes occupati
 „conficiendis libris.

136. Celebris quidam SS. Theologiæ
 MAGISTER ex Ord. Prædic. *in ſuâ pane-
 gyri de s. P. BENEDICTO* ſic loquitur:
 „BENEDICTVS noſter per ſVOS ſurgen-
 „tes hæreſes delevit, & ſcriptorum illu-
 „ſtrium plûs, quàm millia quindecim ſuo
 „ex Ordine concitavit; ILLE per ſVOS
 „Bibliothecas, ſcholas, Academias florere
 „fecit, ut Eccleſia floreret. In ſolis HV-
 „JVS Monafteriis Academia & ſchola
 „tantâ cum laude ſtetit, ut intra Cœno-
 „bii tantùm unius parietes aliquando
 qua-

„quatuor millia studiosorum erudirentur.

„Assentitur nempe (ait EGGER in *Id. Ord. fol. 190.*) TRITHEMIO, qui in *Chron. HIRSAVG.* cathalogum benè longum exhibet Doctorum, in solo HIRSAV-
GIENSI Asceterio florentium, & porrò refert, in prædictis Monasteriis extitisse semper studiosorum REGENTEM unum (quem ipse SCHOLASTICVM vocat) cui cœteri disciplinarum cultores parebant, eorumquè ipse scripta corrigebat; qui SCHOLASTICI titulus in pluribus etiamnum viget Cathedralibus Ecclesiis, iis præsertim, quarum Canonici BENE-
DICTINI in sæculares migrârunt.”
MEIBOMIVS in *Chron. Riddagsbusensi l. supra n. 20. citatô* dicit: „Qui inter Canonicos præ reliquis doctrinæ eruditione & facundiâ pollebat, eum Episcopus Lectorem ordinabat, insignitum honorificâ SCHOLASTICI appellatione, quæ cum dignitate conjuncta, in Ecclesiis Cathedralibus adhuc perdurat, etsi officii cura nulla &c.

137. Prædicta omnia suô confirmat suffragiô JOANNES à BOSCO in *annot.*

ad vitam S. ABBONIS c. 1. ita differens:
 „Scholæ quondam adeò insignes atque
 „celebres in Cœnobio FLORIANCENSI
 „habebantur, ut SCHOLASTICORVM
 „plùs, quinque millibus recenserentur.
 „Hi Didasculis suis, muneris honorarii
 „gratiâ, pro candelis, Edictisve in *Parisiensi*
 „Academiâ, nostrâ ætate, Classium Mo-
 „deratoribus exhiberi consuetis: bina
 „MSta (eò quod necdum typographica
 „ars emerferat) offerebant volumina,
 „quorum numerositas locupletissimam
 „*Floriancensem* conflârat Bibliothecam.”
 Hæc ille.

Sic â veritate alienum non est, quod
 apud P. EGGER *Id. Ord. l. 1. fol. 174.* eru-
 ditissimus Nonnemo ê nominatissimâ
 SOCIETATE JESV vivâ voce palàm te-
 status est: intra mille scilicet annos tam
 copiosos & utiles libros haud editum iri,
 quot ab ORDINE BENEDICTINO jam
 sint editi; hinc scribi, dicive hac ætate vix
 aliquid posse, quod â NOSTRIS non ab-
 undè scriptum, dictumve fuerit.

138. Omissis aliis sexcentis testibus
 tum alienis, tum domesticis, videatur ite-
 rum Heterodoxus ille HENRICVS PE-
 TREVS

TREVS jam supra n. 20. § 70. cit. sic per-
gens: "Nimirum Abbates & Monachi
"pietate, & eruditæ doctrinæ copiâ præ-
"stantes inter Clericos cæteros emine-
"bant, eorumquè etiamnum in omni, ut
"loquuntur, scibili, monumenta plura
"perpetuâ posteritatis memoriâ digna ex-
"tant. Necdum Academia tunc per
"GERMANIAS, HISPANIAS, ANGLIAM,
"POLONIAM erat ulla; In ITALIA ve-
"rò una tantùm ROMÆ, in GALLIIS CA-
"ROLI M. autoritate & subsidiis institu-
"ta ibidem una LVTETIÆ. Neque ul-
"lum præterea sæculis illis literarum gy-
"mnasium publicum in præmemoratis
"EVROPÆ Regnis extabat. Porro non
"vulgus modò, hominesquè plebei, sed &
"Reges & principes, viriquè nobiles Cœ-
"nobitarum illorum arbitrato, religiosè,
"liberaliterquè educandos liberos suos
"mittebant in illa Monasteriorum *gymna-*
"sia, quorum aliqui sub disciplinæ Mo-
"nasticæ regulâ permanentes, in viros
"evadebant tam sanctos, quàm doctos;
"alii à parentibus evocati, strenui Rerum-
"publicarum Administratores, pruden-
"tesquè Curiarum Senatores & Consilia-

„rii fiebant. Quam rem, cum, LANGIVS
 „(Chron. Citizenſi in pr.) pluribus demon-
 „ſtret, non perſequar hîc verbosius, „ ita
 PETREVS.

Consentit MEIBOMIVS etiam *Luthera-*
nus in ſuâ orat. de orig. & officio Cancellario-
rum Academicorum, ubi ſic loquitur. “Im-
 „perator CAROLVS MAGNVS inſtituit,
 „præter Cathedrales Eccleſias, Monaste-
 „ria & Coenobia; quæ tum temporis ni-
 „hil erant aliud, quàm PHRONTISTE-
 „RIA, LAVRÆ & ASCETERIA, ut vete-
 „res nominârunt, videlicet LOCA SA-
 „CRA, in quibus, præter continua pieta-
 „tis exercitia, Juventus veram de Deo do-
 „ctrinam, ſimulquè artes & linguas ne-
 „ceſſarias quotidie addiſceret, ſequè ad
 „operam communi patriæ utiliter navan-
 „dam paratiorem, promptioremquè red-
 „deret. „ Loquitur autem de Monaste-
 „riis BENEDICTINIS, quia paulò poſt ſub-
 „nectit: *ſiquidem hi BENEDICTINI penè ſo-*
li Regnum tenere viſi. Quod & teſtatur
 GRAVESON *hiſt. Eccleſ. tom. 3. pag. mihi*
131. vid. dicta n. 32.

Adſtipulatur CONRINGIVS itidem in
Lutheri caſtris pugil per-celebris, & Histo-
 ricus

ricus non contemnendus, probè advertens, ab anno Christi 600. ad annum usque 900. ex insignioribus scriptoribus effulisse in OCCIDENTE nullum, nisi qui scientiarum radios à sole Clausstralium scholarum hausisset. quos inter numerat SALVIANVM, EVCHERIVM, BEDAM, RHABANVM, MAVRVM, STRABONEM FULDENSEM, HAYMONEM, PASCHASIVM, RATBERTVM, AMALONIVM, HALITGERIVM, *lib. de antiquit. Academicis.*

Nec discordat MARSHAMVS *Anglus*, reformatæ Religionis Scriptor, idcirco etiam minimè suspectus, qui de *Monachismi & Christianismi* incremento sequentia præmisit. "In ANGLIA idem fuit & *Monachismi & Christianismi* initium, & incrementum. AVGVSTINVS (BENEDICTINVS) Monasterii legibus eruditus, ex præscripto GREGORII, instituit conversationem, quæ initiô nascentis Ecclesiæ fuit patribus nostris, quibus omnia erant communia &c. MONACHATVS olim maxima pars fuit gentis Ecclesiasticæ; & parietes Cœnobiales diu sanctitatis & melioris literaturæ fuerunt sepes. Ex illo

„illo seminario prodiêrunt ingentia illa
 „Christiani orbis lumina, BEDA, ALCVI-
 „NVS, WILIBRORDVS, BONIFACIVS,
 „alii, ob Doctrinam & propagatam fidem
 „impensè colendi &c.” Apud PAPER-
 BROCH. *part. 2. apol. suæ §. 5. fol. 470.*

139. Nec solum BENEDICTINI ipsi
 scholas instituere, sed & alios quosvis
 Ordines posteriores in erigendis non tan-
 tum habitationibus, sed & scholis ma-
 gno fuerunt adjumento, quod, ut cæteros
 taceam, inclyta illa SOCIETAS JESV sin-
 gulariter est experta, uti gratus agnoscit
 R. P. HENRICVS LAMORMAINIVS, dum
 R. P. LVDOVICI RICHEOMIL *Academiam*
honoris Reverendissimo Dno REYNERO
à LANDAV, Abbati Mellicensi dedicat, inter
 cætera hæc scribens: “Porro erga al-
 „mam tuam, dicamne Matrem, an Reli-
 „gionem? D. BENEDICTI Patriarchæ pro-
 „lem, omni benedictione, cœlesti scilicet
 „& terrestri affluentissimam, ut pro meo
 „modulo gratus sim, plurima, sed potissi-
 „mum tria me movent. *primum* est; quòd
 „nascentem illam, imò & adhuc inter
 „uteri claustra hærentem minimam no-
 „stram Religionem benignissimè excepe-
 rit;

rit; adolescentem autem omni charita-
tis officio foverit, & grandiusculam
jam, & acceptis mediocribus incremen-
tis adultam ita amârit, ac promoverit,
ut Matri similior, quàm sorori possit vi-
deri. Et hinc *2dum* gratitudinis argu-
mentum mihi exoritur, nam non con-
tenta, & Domiciliis SOCIETATIS be-
nefacere, eidem Collegia erexit, & ere-
cta amplissimis censibus annuis dotavit,
ac stabilivit. Atque, ut alia alibi ab eâ
SOCIETATE extructa Collegia taceam;
me verum dicere testabitur omnium
primò Collegium Duacense, benignita-
te Reverendissimi Domini Abbatis A-
QVICINETINI à fundamento extru-
ctum, & annuis redditibus locupletatum.
2dò AVDOMARENSE, Reverendissimî
D. Abbatis s. BERTINI æquè ac Dua-
cense, à fundamentis erectum, & dota-
tum. 3tiò ATREBATENSE, opus Re-
verendissimi D. Abbatis s. VEDASTI
immortali memoriâ dignum. 4tò
MALMODIENSE, quod Reverendissi-
mus Dominus Abbas LÆSSIENSIS
fundavit, & annuis proventibus sta-
bili-

„stabilivit. Et his quidem Collegiis in
 „GALLO-BELGICA SOCIETATIS pro-
 „vincia, liberalitate, pietate, ac charitate
 „tui similium Ordinis patriarchæ s. BENE-
 „DICTI Abbatum, erectis gaudet SOCIE-
 „TAS. IN GERMANIA autem FULDEN-
 „SI, Reverendissimi, Illustrissimi, ac Piissi-
 „mi Principis ac D. BALTHASARIS â
 „DERNBACH, ibidem Abbatis munificen-
 „tiâ ac zelô pietatis extractô ac fundatô.
 „Tertium caput, quod me movet, ut gra-
 „to prosequar animo sanctissimum tuum
 „ORDINEM, sunt, cùm alia innumera in
 „universo ORDINE, tum maximè, quæ in
 „oculos incurrunt Cœnobia, D. BENE-
 „DICTO in *Austria*, infra & supra *Onasum*
 „dicata: nec non ea, quibus excolitur
 „utraque *Styria*. Horum olim perma-
 „gnam expertus sum benignitatem, &
 „non minorem hodie, qui domum pro-
 „bationis *Leobensem* incolunt, experiun-
 „tur; illorum autem hîc *Viennæ* domus
 „nostra quotidie singularem experitur,
 „quâ ut plurimum in suarum persona-
 „rum sustentatione se adjuvari sentit. Ita
 „hoc ipsum aliquâ exteriori grati animi
 „signi-

„significatione profiteri gessit,, &c. LA-
MORMAINVS.

Sicquè ALVAREZ de PAZ. è SOCIETA-
TE JESV Scriptor illuminatissimus, s. BE-
NEDICTVM *omnium sanctarum Religionum*
Patriarcham, ac specialiter SOCIETATIS
JESV Patrem sanctissimum appellat; & me-
ritò, non solùm, quia s. IGNATIVS vi-
tæ suæ spiritualis, Societatisquè funda-
menta jecit apud BENEDICTINOS, sub
manuductione JOANNIS CLANONII,
atque (utì testatur MARCVS ANTONIVS
SCIPIO) in monte SERRATO tunicam
nigram (quæ cum superpellicio habitus
BENEDICTINORVM Clericalis est) ac-
cepit; sed & ob plura ab Ordine s. BE-
NEDICTI SOCIETATI JESV donata
Collegia &c. &c.

140. Nunc Candide Lector ex proba-
tò satis hòc antecedente: SCHOLÆ BE-
NEDICTINORVM *sunt antiquiores omnium*
aliorum Ordinum scholis, ex hòc anteceden-
te (inquam verbis Ezech. 7.) fac conclusio-
nem; ergo, Et hòc titulò BENEDICTINI
in Disputationibus precedunt omnes, etiam
Canonicos Regulares Ordinis s. AVGVSTINI.
Si

Si quis minùs gnarus modernas BENE-
 DICTINORVM scholas publicas vel emi-
 nùs lustrare cupiêrit, videat P. EGGER *Id.*
Ord. Hierarch. Benedict. l. 1. p. 3. Si & Ju-
 niorum Scriptorum notitiam exposcis,
 vid. BERNARD. PEZ *ep. apol. ep. X.* ubi
 anno 1600, usque ad 1715. enumerat
 559. omissis multis aliis, quorum noti-
 tiam habere non potuit, quibus, si adjun-
 xeris eos, qui ex post scripsêre, numerum
 istum justè augebis.

Colliget etiam ex his discretus Lector,
 in Ordine S. BENEDICTI non esse nul-
 lum studiorum & talentorum usum, vi-
 tam BENE DICTINORVM præter Missam
 & chorum, non esse otiosam, nec videri
 commodiorem, quàm ut sufficiat ad vin-
 cendas tentationes, uti probrosè objicit
 de vitæ statu deliberanti ANONYMVS
 quidam è S. JESV Scriptor in suò libellò
 (*Cura salutis*) intitulatò, *Viennæ* primùm
 editò, anno 1714. demùm anno 1716. Co-
 loniæ recusò.

141. OBJICIES. Cum PELLIZ. l. n. 127.
 cit. in Confessibus literariis PP. Dominica-
 ni præcedunt quoscunque Regulares, tam
 Men-

Mendicantes, quàm non mendicantes, etiam MONACHOS, etiam Clericos Regulares, etiam ipsos Canonicos Regulares; ergo BENEDICTINI non præcedunt.

Resp. Si ob excellentiam scholæ PP. *Dominicanis* concedenda sit præcellentia in Congressibus literariis, BENEDICTINI, utpotè plerique eandem scholam sectantes, in reverentiam D. THOMÆ Theologorum SOLIS (quamvis is in monte CASSINO educatus, primam eruditionis suæ lucem à BENEDICTINIS hauserit) non multùm adversabuntur; quia autem *Dominicani* ipsi non ambiunt præcedere BENEDICTINOS, etiam in Disputationibus, sed contenti sunt ordinatione & constitutione CLEMENTIS VIII. *inter cætera, & Const. pretiosus, emanatâ à SSmo Domino nostro BENEDICTO XIII. anno 1727. Sept. Calend. Jun. quibus adjudicatur* ipsis præcedentia *supra cæteros Mendicantium, aliorumquè Ordines, ita, ut primi & immediati post antiquos Ordines Monachales locum NB. in omnibus primum, honorabiliorem & digniorem obtinere debeant. Quæ particula, omnibus, intelligitur, uti dictum n. 130.*

supra

P

hinc

hinc rectè negatur Antecedens juxta BORD.
Theatr. præc. n. 232.

142. DICES. *Canonici Regulares Doctorem habent s. AVGVSTINVM, & scholam PETRI LOMBARDI, Magistri sententiarum, ergo deberur ipsis præcedentia. Resp. s. AVGVSTINVM Canonici Regulares, ut Doctorem non magis habent, quàm PP. Dominicani, imò minùs, quia illi s. AVGVSTINI regulam tantummodò sequuntur, Dominicani autem præter regulam cum D. ANGELICO omnem ejus doctrinam.*

PETRVS LOMBARDVS, esto, fuerit *Canonicus Regularis*, floruit sub ALEXANDRO III. anno 1181. defunctò, aliquot jam sæculis ante ipsum BENEDICTINI erexere & habuere scholas, ut jam dictum. Unde negatur consequentia.

143. Abjiciantur nunc tandem ista COMMENTATORIS cornua, in caput proprium reflexa. Audiatur CACCIALVPVS in suo *conf. col. 7. DD. Canonicos Regulares sic alloquens: deponatis ergo stimulum præcedentia vestra, quæ meò Judiciò defendi non potest, ne pertinacia transeat in ambitionem, à quâ hæctenus potuerunt excusare vos rationes inductæ pro vobis.*

Atque

Atque hæc pro nunc de favorabili quidem, tamen etiam odiosâ hâc materiâ, ad avertendum commune contra BENEDICTINOS præjudicium, dixisse sufficiat, quamvis dicendorum aliàs suppeditetur copiosa materia, non nisi â provocatô ulterius diffundenda.

Protestamur cum MABILLONIO *fol. 56.* nos non ambitione honoris, aut præcedentiæ indebitæ, sed amore veritatis, & ad tela Adversariorum præsumptuosè in BENEDICTINOS jacta, religiosô moderamine inculpatæ tutelæ observatô, retundenda, in arenam descendisse. - - Confidimus hâc disputatione, amicitiam, quæ Deô secundante inter *Canonicos Regulares* & BENEDICTINOS aliàs floruit, non temeratum, sed potius redintegratum iri. Hôc animô, & finaliter ad majorem Dei

(primæ & æternæ veritatis) gloriam,

quæ

scripsi, scripsi.

✠ (o) ✠

P 2

IN-